

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у марту 2022. године у односу на фебруар 2022. године, у просјеку су више за 6,9%, у односу на март 2021. године више су за 15,0%, док су у односу на децембар 2021. године више за 9,8%.

Посматрано по намјени потрошње, у марту 2022. године у односу на фебруар 2022. године, цијене енергије у просјеку су више за 10,0%, цијене интермедијарних производа више су за 5,2%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу више су за 2,4%, цијене капиталних производа више су за 1,0%, док су цијене трајних производа за широку потрошњу ниже за 0,1%.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у марту 2022. године у односу на фебруар 2022. године, цијене подручја (E) Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине у просјеку су више за 12,1%, цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија више су за 10,2%, цијене подручја (D) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација у просјеку су више за 0,6%, док су цијене подручја (B) Вађење руда и камена остале непромијене.

По областима индустријске производње, у марту 2022. године у односу на фебруар 2022. године, забиљежен је раст цијена у областима: Производња кокса и рафинисаних нафтних производа 23,6%, Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала 12,1%, Штампачке и умножавање снимљених записа 11,5%, Производња готових металних производа, осим машина и опреме 8,3%, Производња производа од гуме и пластичних маса 5,8%, Производња прехранбених производа 5,0%, Производња осталих производа од неметалних минерала 3,4%, Производња одјеће 3,2%, Производња хемикалија и хемијских производа 3,2%, Производња папира и производа од папира 1,5%, Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала 1,4%, Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација 0,6%, Остала прерађивачка индустрија, Поправка и инсталација машина и опреме по 0,5%, Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата 0,4%, Вађење осталих руда и камена, Производња текстила по 0,2%.

Пад цијена у марту 2022. године у односу на фебруар 2022. године забиљежен је у областима: Производња коже и производа од коже 3,6%, Производња базних метала 1,2%, Производња намјештаја, Производња рачунара, електронских и оптичких производа по 0,2% и Производња машина и опреме д.н. 0,1%.

У преосталих седам области индустријске производње цијене у марту 2022. године у односу на фебруар 2022. године, у просјеку су остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on domestic market in March 2022, compared to February 2022, were on average 6.9% higher, compared to March 2021 they were 15.0% higher and compared to December 2021 they were 9.8% higher.

By purpose of consumption, in March 2022, compared to February 2022, prices of energy were on average 10.0% higher, prices of intermediate goods were on average 5.2% higher, prices of consumer non-durables were on average 2.4% higher and prices of capital goods were on average 1.0% higher, while prices of consumer durables were on average 0.1% prices lower.

By section of industrial production (PRODCOM), in March 2022, compared to February 2022, prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were on average 12.1% higher, prices of the section (C) Manufacturing were 10.2% higher and prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were 0.6% higher, while prices of the section (B) Mining and quarrying remained on average at the same level.

By division of industrial production, in March 2022, compared to February 2022, prices increased in the following divisions: Manufacture of coke and refined petroleum products 23.6%, Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 12.1%, Printing and reproduction of recorded media 11.5%, Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 8.3%, Manufacture of rubber and plastic products 5.8%, Manufacture of food products 5.0%, Manufacture of other non-metallic mineral products 3.4%, Manufacture of wearing apparel 3.2%, Manufacture of chemicals and chemical products 3.2%, Manufacture of paper and paper products 1.5%, Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 1.4%, Electricity, gas, steam and air conditioning supply 0.6%, Other manufacturing 0.5%, Repair and installation of machinery and equipment 0.5%, Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations 0.4%, Other mining and quarrying 0.2% and Manufacture of textiles 0.2%.

A decrease in prices in March 2022, compared to February 2022, was recorded in the following divisions: Manufacture of leather and related products 3.6%. Manufacture of basic metals 1.2%, Manufacture of computer, electronic and optical products 0.2%, Manufacture of furniture 0.2% and Manufacture of machinery and equipment n.e.c. 0.1%.

In the remaining seven divisions of industrial production, prices in March 2022, compared to February 2022, remained on average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, МАРТ 2022.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, MARCH 2022

Назив (по PRODCOM-у)	III 2022 II 2022	III 2022 III 2021	III 2022 XII 2021	I-III 2022 I-III 2021	III 2022 Ø 2021	III 2022 Ø 2015	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	106,9	115,0	109,8	110,4	113,7	129,1	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	110,0	115,0	112,1	108,8	115,0	138,4	Energy
Интермедијарни производи	105,2	116,0	107,9	112,2	113,1	125,1	Intermediate goods
Капитални производи	101,0	117,2	109,0	116,4	114,2	122,4	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	99,9	116,0	114,1	117,4	116,0	133,3	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	102,4	112,8	105,7	110,9	110,4	113,5	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By sections and divisions
B Вађење руда и камена	100,0	100,8	104,6	99,5	103,1	120,3	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	100,0	96,6	108,3	95,3	101,9	140,9	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	100,0	102,6	102,2	101,3	103,5	113,7	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,2	105,3	104,1	104,7	104,3	101,4	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	110,2	121,8	113,1	114,66	119,3	133,0	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	105,0	117,4	108,5	114,0	114,6	117,5	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,0	107,1	103,0	107,1	104,6	117,9	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	95,7	100,0	95,7	97,4	85,8	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,2	104,2	101,4	104,0	103,1	105,7	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	103,2	111,7	103,6	110,6	110,2	100,5	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	96,4	108,7	93,6	101,5	99,9	96,6	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	101,4	113,5	105,4	112,4	109,5	131,2	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	101,5	115,2	108,2	112,9	113,5	111,6	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	111,5	147,3	114,5	138,6	138,7	168,1	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	123,6	133,9	124,0	118,0	132,4	162,9	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	103,2	118,4	107,8	115,5	115,1	121,1	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	100,4	100,6	100,4	100,4	100,6	105,1	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	105,8	110,9	107,2	107,0	108,6	108,1	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	103,4	109,8	106,5	106,3	108,6	116,5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	98,8	115,2	101,5	114,5	110,1	128,2	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	108,3	126,8	111,1	120,4	119,9	146,2	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	99,8	102,5	101,6	104,3	102,3	104,7	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	100,0	114,0	102,1	113,3	111,4	119,6	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме д.н.	99,9	108,8	106,9	108,9	108,0	109,8	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	124,9	114,6	119,6	121,0	118,2	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	100,0	100,0	100,0	103,3	100,8	111,3	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	99,8	116,3	114,5	117,6	116,3	133,7	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	100,5	104,8	103,5	104,0	104,3	118,5	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме	100,5	113,7	109,2	113,6	112,1	118,8	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,6	103,3	103,2	103,5	103,5	120,7	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35 Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,6	103,3	103,2	103,5	103,5	120,7	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E Снабђевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	112,1	144,6	117,2	139,1	132,6	182,0	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38 Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	112,1	144,6	117,2	139,1	132,6	182,0	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику цијена произвођача индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2022. години чине 374 производа. Сваког мјесеца прикупља се 1132 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама, мјесечно доставља 323 изабрана предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту користи се Номенклатура индустријских производа - НИП БиХ/PRODCOM 2016, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим промјенама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial producer price changes.

Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2022 consists of 374 products. Each month 1,132 prices are collected.

The most important products by industrial division are covered.

The questionnaire on producer prices is submitted monthly by 323 selected enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.

For calculating Producer Price Index of industrial products on domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH /PRODCOM 2016, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2015.